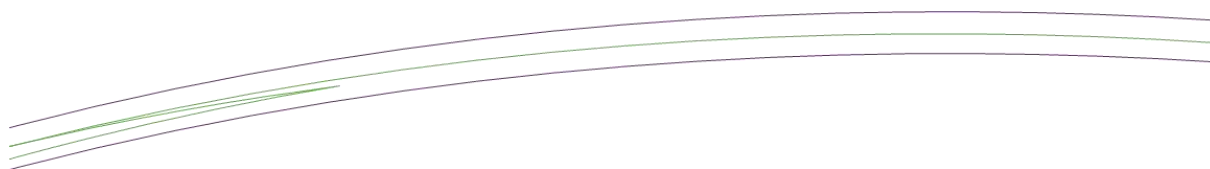

Jaarverslag 2018

Werkplan 2020

April 2019

Inhoud

Inleiding.....	2
Hoofdstuk 1 Schulddienstverlening en Formulierenbrigade.....	6
1.1 Schulddienstverlening	6
1.2 Formulierenbrigade.....	8
Hoofdstuk 2 Jeugd en jongeren.....	10
2.1 Jongerenwerk	10
2.2 MatchMentor	13
2.3 OuderSupport.....	14
Hoofdstuk 3 WMO lokaal	16
3.1 Vrijwilligerscentrale.....	16
3.3 Maatschappelijke stage.....	19
3.4 Buurtsportwerk	21
3.5 Steunpunt Mantelzorg	22
3.6 Ouderenwerk.....	24
3.6.1 Informatie en advies.....	24
3.6.2 Collectieve diensten	25
3.6.3 AutoMaatje Asten-Someren.....	26
3.6.4 Sport en bewegen voor senioren	27
3.8 Maatjes.....	28
3.9 Hulp bij vestiging vluchtelingen	29
3.10 Dorpsondersteuning.....	31
3.10.1 Dorpsondersteuners Someren Dorp, Someren-Heide en Someren-Eind	31
3.10.2 Dorpsondersteuners Asten en Heusden	33
3.11 Cursushuis	34
3.11.1 Persoonlijke ontwikkeling	34
3.11.2 Cursushuis Taal.....	35
Hoofdstuk 4 Algemeen.....	36

Inleiding

Van koffie schenken tot steun bij de opvoeding: 10 jaar sociaal werk bij Onis welzijn.

In ons jaarverslag blikken we traditiegetrouw terug op het laatste jaar. Dat geeft een beeld van wat we gedaan hebben maar laat niet zien wat de grotere ontwikkelingen zijn in ons werk. Reden om dit jaar niet alleen terug te kijken op 2018 maar ook nog wat verder terug. Als we Onis in 2008 vergelijken met Onis in 2018 kunnen we ontwikkelingen zien en duiden. Sociaal werk beweegt mee met maatschappelijke ontwikkelingen. Het werk van Onis Welzijn is dan ook substantieel veranderd in deze periode.

Hieronder volgt een terugblik: wat is nieuw, wat is verdwenen in deze periode en wat is gebleven? En wat zijn de onderliggende stromen die invloed hebben gehad op ons werk?

Nieuw zijn de maatjes. In 2008 waren ze er nog niet, nu kun je ze bijna niet meer wegdenken uit ons werk. Van algemene maatjes die zich inzetten om isolement en eenzaamheid te verminderen, taalmaatjes en matchmentoren tot boodschappenmaatjes, automaatjes en administratieve maatjes. Allemaal mensen die zich één op één inzetten om samen met iemand zijn leven op de rit te zetten of houden. Inmiddels bestaat ruim de helft van ons vrijwilligersbestand uit maatjes in diverse varianten. Nieuw is ook een substantiële tak van ons werk: de Schulddienstverlening en Formulierenbrigade. Hulp bij administratie en financiën is een wezenlijk deel van ons werk geworden. In het rijtje 'nieuw' mogen natuurlijk de dorpsondersteuners niet ontbreken. Zij vormen meer en meer de vooruitgeschoven post en het gezicht van Onis voor met name individuele burgers met vragen. Met vijf dorpsondersteuners in de diverse kerkdorpen is daarmee de toegang op een nieuwe manier laagdrempelig geworden.

Er zijn ook onderdelen van ons werk verdwenen. Dat zijn bijvoorbeeld de sociaal-culturele activiteiten en belangenbehartiging. De activiteiten voor ouderen, zoals kaarten, koren en koersballen en het seniorenorkest worden nu veelal door de KBO's uitgevoerd. Buurtwerkplaatsen zoals de Springplank en de Houtbeitel zijn gestopt of verzelfstandigd. Ook de ondersteuning van wijk- en dorpsraden, de WMO raden en belangenverenigingen voor mensen met een beperking is geen taak meer van Onis. En het Sintiwerk als specifieke doelgroepvoorziening is eveneens al enkele jaren uit het takenpakket verdwenen.

En dan zijn er de diensten die al sinds de start van Onis tot een vast onderdeel van het takenpakket horen. Deze diensten horen tot de structurele taken van Onis Welzijn. De vragen die mensen stellen blijven qua inhoud gelijk: mensen zoeken naar ondersteuning bij het leggen van contacten, naar zinvolle bezigheden, informatie of mogelijkheden om de eigen regie te behouden. Maar tegelijk veranderen ze van aard onder invloed van een aantal maatschappelijke ontwikkelingen. En dat maakt weer dat het beroep op de medewerkers verandert. Vijf trends benoemen we hieronder:

- De klanten die gebruik maken van bijvoorbeeld vrijwilligerscentrale, ouderenwerk, steunpunt mantelzorg of jongerenwerk komen vaak met een veel complexere vraag bij ons dan voorheen. De ernst van de problematiek is zwaarder, denk aan psychosociale of psychiatrische problematiek, financiële problemen, eenzaamheid of het voorkomen van

multiproblematiek. Ook valt op dat zij vaker een beperkt sociaal netwerk hebben. Dat vraagt om extra kennis en kunde van de medewerkers.

- Daarbij komt dat er vanuit de overheid meer een beroep op hun zelfstandigheid wordt gedaan. Dat zien we terug bij vluchtelingen die hun eigen lening moeten afsluiten voor de inburgering, bij mensen met een psychiatrische aandoening die zelfstandig moeten wonen tot ouderen die langer thuis blijven wonen. Over de hele linie zien we dat er een blijvende nadruk is op het voorkomen of verminderen van de vraag naar zorgvoorzieningen. Veel van het beleid is er dus op gericht om 'voorliggende voorzieningen' te creëren of benutten om daarmee mensen te ondersteunen zonder een individuele professionele zorgvoorziening te bieden. Zorginstellingen doen dan ook in toenemende mate voor hun cliënten een beroep op de diensten van Onis. Niet alleen is er een focus op het voorkomen van zorg, ook het voorkomen van overlast krijgt veel aandacht. Deze ontwikkeling legt een druk op het werk: we zien de aantallen klanten toenemen en het aantal beschikbare uren is niet altijd meegegroeid met de toenemende vraag.
- Als derde trend zien we een maatschappij die complexer wordt: een zorglandschap waarin een leek maar moeilijk de weg kan vinden, snelle technologische ontwikkelingen die niet iedereen bij kan houden, en een veelheid van (schriftelijke) informatie die bijvoorbeeld voor mensen met een leesbeperking moeilijk te volgen is. Netwerken en het behouden van de kennis van het lokale veld en alle spelers daarin is altijd al een wezenlijk onderdeel geweest van de sociaal werker. Nu de zorg dichter bij welzijn komt is dat deel van het werk nog een slag intensiever geworden.

De huidige vestiging van Onis in Asten, welke plaats zal maken voor het nieuwe gemeenschapshuis. (Foto: Rob Fritsen, Siris)

- Vrijwilligersinzet is anders dan voorheen. Een aantal jaren geleden was het nog heel gebruikelijk om vrijwilligerswerk te doen 'omdat je dat nu eenmaal doet'. Vaak langdurig, vooral als het ging om een organisatie uit de eigen levenssfeer. Nu komen vrijwilligers binnen die zelf iets zoeken in vrijwilligerswerk, variërend van een zinvolle dagbesteding tot oefening in het leren van een vaardigheid. Tegelijk wordt er veel kennis en kunde gevraagd van de vrijwilliger, denk aan de inzet bij schulddienstverlening waarvoor financiële kennis nodig is én

vaardigheden om met schuldeisers in gesprek te gaan. Dat betekent dat het werven en begeleiden van vrijwilligers meer inspanning vraagt dan voorheen.

- Last but not least zien we een afname van informele zorg. Zowel het aantal vrijwilligers dat er voor kiest om zich op het gebied van zorg in te gaan zetten als het aantal mantelzorgers daalt. Deze trend is nog maar net ingezet maar zal zich in steeds sterkere mate voortzetten en van grote invloed zijn op ons werk. Dit gegeven in het bijzonder stelt Onis Welzijn voor een belangrijke opgave voor de komende jaren.

We zien dus voor een deel dezelfde diensten maar met een andere inslag. Twee voorbeelden hiervan: Begeleiden van mensen naar vrijwilligerswerk is al sinds de start van Onis een kerntaak. Maar de vrouw met een verstandelijke beperking die vrijwilligerswerk zoekt omdat ze niet meer naar de dagbesteding kan vraagt om een andere ondersteuning dan de vitale oudere die 10 jaar geleden in de database van de vrijwilligerscentrale kwam zoeken. En het organiseren van activiteiten voor jongeren vraagt meer van de jongerenwerker als ze regelmatig deelnemers hebben die uit een gezin komen met een vechtscheiding of met armoede.

Onis Welzijn in de komende tien jaar: opdracht voor de toekomst

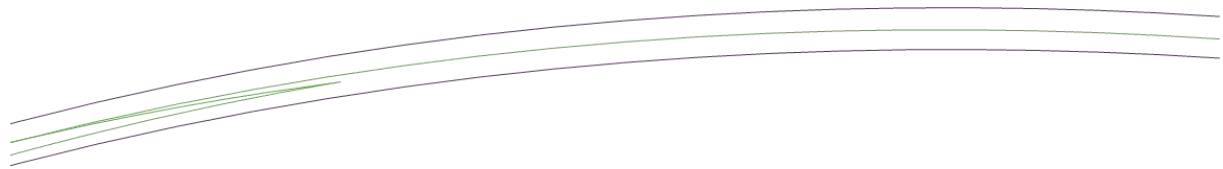
Hierboven is geschetst dat een deel van ons werk nieuw is, dat een aantal taken niet meer in ons pakket zitten en dat een deel van de taken weliswaar gelijk is van inhoud maar veranderd van aard. Het werk is dus fors veranderd onder invloed van maatschappelijke ontwikkelingen. Het risico bestaat dat sociaal werk steeds minder gericht wordt op persoonlijke ontplooiing en ontmoeting. Het adagium: 'vraaggericht' is vervangen door de opdracht om zorg zo dichtbij mogelijk te organiseren, zodat een beroep op duurdere zorg voorkomen of verminderd wordt. Tegelijk weten we dat de kracht van sociaal werk juist in de focus op de positieve kant van het bestaan zit, in het aansluiten bij wat goed gaat in plaats van een focus op problemen. En weten we dat vrijwilligers zich gestimuleerd voelen als ze op hun eigen talenten bevraagd worden. Zij haken af als zij als instrument ingezet worden en het organisatiebelang leidend is.

Deze trends roepen een vraagstuk van formaat op voor een instelling als Onis: De druk om ons vooral te richten op het voorkómen van zorg en overlast is groot. Hoe zorgen we ervoor dat we blijven werken vanuit onze kracht en de nadruk blijven leggen op ontplooiing, talenten benutten, uitgaan van de kracht en positieve kanten?

We zullen in ons werk expliciet vasthouden aan onze missie en visie. Dat betekent:

- Werken vanuit de positieve kant en niet met de focus op problemen;
- Bieden van praktische, kortdurende steun waarmee mensen hun eigen leven weer vorm kunnen geven;
- Werken aan zelfredzaamheid, talenten ontplooiën en participatie, ook voor mensen voor wie meedoen wat minder vanzelfsprekend is .

Vooralszien de afname van informele zorg in de komende jaren zal het werken vanuit collectieve oplossingen nog meer aandacht krijgen.

Verder treft u uiteraard in dit jaarverslag en werkplan zoals gewoonlijk een terugblik op het afgelopen jaar en een vooruitblik op het komende jaar.

We hopen dat het grotere kader dat we in deze inleiding schetsen een extra diepgang geeft en het belang van sociaal werk nog meer helder maakt.

Irma van Goch

Voorzitter raad van bestuur Onis Welzijn

Hoofdstuk 1 Schulddienstverlening en Formulierenbrigade

1.1 Schulddienstverlening

Schulddienstverlening in 2018

In 2018 zien we dat het aantal klanten is toegenomen (van 114 in 2017 naar 160 in 2018) én dat de problematiek van klanten van de Schulddienstverlening complexer is geworden. Mensen hebben naast hun vaak aanzienlijke schulden ook andere problemen, zoals depressie, burn-out verschijnselen, geen perspectief op een betaalbare woning, geen uitzicht op een betaalde baan, structureel te weinig inkomen om de vaste lasten te kunnen betalen of gezondheidsklachten. Dat maakt dat men soms geen uitweg meer ziet uit de problemen en dat men de regie kwijtraakt. Bij deze klanten vindt doorverwijzing naar relevante organisaties plaats voor de problemen die zij naast hun schulden hebben. Maar: diezelfde klanten gaan met ondersteuning weer aan de slag om de betalingsachterstanden in te lopen, inzicht te verwerven en grip te krijgen op hun leefsituatie en financiën. De eigenwaarde en het zelfvertrouwen neemt toe en er ontstaat weer meer perspectief.

De werkzaamheden van de Schulddienstverlening bestaan uit een eerste intake door een van de beroepskrachten, waarna stappen gezet worden om de situatie te stabiliseren. De beroepskracht koppelt de klant aan één van de vrijwilligers. Die maakt met de klant een overzicht van de inkomsten en uitgaven, checkt inkomensvoorzieningen en vraagt zo nodig extra voorzieningen aan. Verder treft hij samen met de klant betalingsregelingen en overlegt met diverse instanties, zoals UWV, zorginstellingen, woningcorporatie, gemeente. Ook checkt hij de belastingaangiften. In complexe casussen betreft hij de beroepskracht hierbij. De begeleiding kan van korte duur zijn (enkele weken tot maanden) of langer duren, tot enkele jaren. Dat heeft te maken met de mate van schuld, complexiteit van de hulpvraag, de zelfredzaamheid en vaardigheden van de vrager. Bij doorverwijzing naar de Peelgemeenten (in situaties waarin acute noodsituaties bestaan) bestaat de ondersteuning uit het verzamelen van de benodigde papieren en het aanvragen van voorzieningen. Daarbij hoort vaak ook ondersteuning bij het voldoen aan de voorwaarden voor toegang tot een schuldregeling.

Rond de kerst is de Schulddienstverlening betrokken bij het benaderen van mensen die in aanmerking komen voor een kerstpakket aan mensen met schulden, dat door de parochie en gilde wordt uitgedeeld. Dit jaar zijn er 100 gezinnen benaderd.

Vrijwilligers

Er zijn tien vrijwilligers betrokken bij de Schulddienstverlening. Zij begeleiden per jaar ieder tussen de vijf en de tien klanten. Om dit goed te kunnen doen nemen zij deel aan maandelijkse plenaire bijeenkomsten en trainingen. Daarnaast bespreken zij casussen in het werkoverleg met de beroepskrachten. Bijna allen werken of hebben gewerkt in de financiële sector of hebben als

ervaringsdeskundige kennis en vaardigheden opgedaan. Ze hebben een brede financiële kennis en zijn betrokken bij de mens achter de financiële hulpvraag.

Het werven en behouden van vrijwilligers voor deze dienst valt niet mee. Niet alleen vraagt het werk specifieke deskundigheid, ook zijn de dossiers soms (te) belastend voor de vrijwilligers.

Samenwerking

In 2018 is de regionale samenwerking met de Schulddienstverlening Peelgemeenten versterkt. De aanmeldingen verlopen volgens de afgesproken procedure van het Intake Kompas. Maandelijks zijn er regionale bijeenkomsten waarin grotere lijnen en knellende praktijksituaties besproken worden. Er wordt gekeken naar mogelijkheden om samen te werken en gebruik te maken van elkaars expertise.

De begeleiding van klanten die doorgezet zijn naar de schulddienstverlening Peelgemeenten is over het afgelopen jaar ook geïntensiveerd. Zowel in het voortraject waarin de financiële situatie gestabiliseerd dient te zijn en benodigde stukken aangeleverd moeten worden als tijdens de looptijd van de schuldsanering.

Naast de Peelgemeenten is Senzer in beeld: ZZP'ers worden doorverwezen naar het vorig jaar geopende Ondernemerspunt. Tot slot vindt samenwerking plaats met het Sociaal team Asten, bewindvoerders, Levgroep, GGZ, woningcorporaties, voedselbank en diensten binnen Onis. In 2018 is ook Burgerschuldhulp Asten/Someren van start gegaan waarmee samengewerkt wordt.

Cijfers en overige informatie

- 160 klanten hebben aangeklopt bij de Schulddienstverlening. Daarvan zijn er:
 - 29 doorverwezen naar de Peelgemeenten;
 - Waarvan 25 met ondersteuning door Onis;
 - 113 klanten zijn volledig geholpen door Onis,
 - 61 van hen met goed resultaat afgerond in 2018
 - 52 dossiers zijn meegenomen naar 2019.
 - 8 klanten zijn doorverwezen naar Beschermingsbewind of het ondernemerspunt van Senzer.
 - 10 klanten hebben na de intake geen gebruik meer gemaakt van de expertise van Onis.
- Van de 160 klanten zijn er:
 - 97 alleenstaanden
 - 27 alleenstaande ouders
 - 28 gezinnen met kinderen
 - 8 stellen zonder kinderen

Schulddienstverlening in 2020

In 2020 willen we de organisatie van de Schulddienstverlening verder ontwikkelen en professionaliseren. We vinden het belangrijk om de toegangsdrempel zo laag mogelijk te maken. We willen vroegsignalering oppakken, afhankelijk van de stappen die beide gemeenten hierin zetten.

We zetten in op gerichte scholing van vrijwilligers in zaken waar men in de begeleiding van klanten mee te maken krijgt, zoals belastingzaken, loonbeslag, hoe om te gaan met zorgverzekeringsschulden. We gaan de signalering versterken rond laaggeletterdheid.

Daarnaast verwachten we dat we meer klanten perspectief kunnen bieden door gebruik te maken van de mogelijkheden die de stichting Burgerschuldhulp-Asten-Someren biedt aan klanten met (nog) kleine schulden en aantoonbare motivatie om daaraan te werken. Schulddienstverlening van Onis zal klanten die hiervoor in aanmerking komen gaan aanmelden bij BSH en hen verder coachen bij het nakomen van verplichtingen die het aangaan van een lening bij deze stichting met zich mee brengt. In 2019 gaan we na afspraken met de beide gemeenten gebruik maken van budgetbeheer als instrument om bij nog lichte problematiek schulden effectief aan te kunnen pakken.

Ieder jaar stromen mensen die een schuldsaneringstraject succesvol afgerond hebben uit bij de Schulddienstverlening. Dan staat men er weer alleen voor maar in 20 % van de casussen leidt dit tot het weer opnieuw ontstaan van schulden. We gaan actief op zoek naar deze mensen via Schulddienstverlening Peelgemeenten. Zij krijgen het aanbod om indien gewenst begeleiding te ontvangen van Onis Schulddienstverlening.

1.2 Formulierenbrigade

Formulierenbrigade in 2018

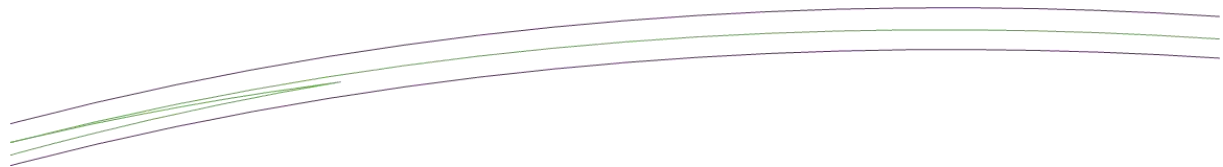
Veel mensen hebben moeite met de administratieve zaken die iedereen tegenkomt: het afsluiten van abonnementen, gebruik maken van regelingen, belastingzaken of het treffen van een afbetalingsregeling. De Formulierenbrigade vult formulieren in, helpt bij het opstellen van brieven en het lezen van brieven. Vrijwilligers zijn alert op signalen over armoede of schulden. Komen deze voor, dan wordt een extra check gedaan op mogelijke voorzieningen waar men gebruik van kan maken. Een deel van de vragen kan met een korte hulp bij het invullen van een formulier opgelost zijn, bij andere vragen is sprake van een complexe situatie waarin mensen het geheel niet meer kunnen overzien. Zoals bijvoorbeeld bij een situatie waarin er sprake is van een combinatie van uitkering, een nagekomen uitkering uit een voorgaand jaar, werk en belastingaanslagen. Complexiteit wordt vergroot door ingewikkeld taalgebruik en het niet altijd consequent uitvoeren of communiceren van regels door uitvoerende instanties. De vrijwilligers hebben in 2018 overleg gehad met bijvoorbeeld Senzer om de gang van zaken rondom bijstand te bespreken. Complexe vragen worden doorverwezen naar de schulddienstverlening Onis, deze diensten gaan in de loop van de tijd meer in elkaars verlengde werken.

Veel voorkomende vragen zijn: belastingtoeslagen aanvragen, kwijschelding gemeentelijke belastingen of gebruik maken van gemeentelijke regelingen (bijzondere bijstand). Het treffen van betalingsregelingen met bijvoorbeeld een zorgverzekeraar, het afsluiten of opzeggen van een abonnement, bijvoorbeeld bij een telefoonmaatschappij.

In 2018 is gestart met het standaard checken van toeslagen. Het blijkt dat dit een belangrijke service is die bij nogal wat klanten leidt tot aanpassingen in de inkomensgegevens bij de Belastingdienst Toeslagen. De service voorkomt dan ook problemen in de toekomst.

Cijfers en overige informatie:

- 276 klanten
- 8 vrijwilligers

Formulierenbrigade in 2020

We blijven er op inzetten om mensen te ondersteunen bij het invullen van formulieren en het doen van aanvragen. Onze inzet is erop gericht om het mensen zelf te leren maar een bepaalde groep zal altijd blijven terugkomen omdat het hen niet lukt om de regelgeving te doorgronden.

Gezien de opgedane ervaringen in 2018 wil de Formulierenbrigade doorgaan met de toeslagencheck bij klanten. Het blijkt dat veel mensen problemen krijgen door onjuiste gegevens bij de Belastingdienst die van invloed zijn op toeslagen.

Hoofdstuk 2 Jeugd en jongeren

2.1 Jongerenwerk

Jongerenwerk in 2018

Het jongerenwerk is aanwezig in de leefwereld van jongeren en weet hen daar te bereiken en aan te spreken. Op school, op straat, door de week en in de avonden en weekenden, bij de Kermis en tijdens Carnaval, live en op social media. Daardoor kennen de jongerenwerkers de wereld van de jongeren en kunnen ze vaak tijdig signaleren en ingrijpen. Ze luisteren, ze veroordelen niet en zetten interventies in, zo mogelijk samen met ouders en leerkrachten. Bij dreigende risicosituaties volgt een integrale aanpak met de ketenpartners. In Someren is vooral de samenwerking met de zorgadviesteams op scholen sterk. In Asten is de samenwerking met de jeugd- en gezinscoaches versterkt, waardoor de kracht van het jongerenwerk als voorliggende voorziening optimaal benut wordt.

Preventie

Voorlichting is in de loop van de jaren een steeds omvangrijkere taak geworden van de jongerenwerkers waarbij grote aantallen jongeren en regelmatig ook ouders bereikt worden. In 2018 werden de volgende preventieve activiteiten uitgevoerd:

- Basisscholen: bij Brigantijn Someren is in 2 groepen en op alle basisscholen in Asten in de groepen 7 en 8 voorlichting gegeven over alcohol en drugs.
- Varendonck College: aan alle tweede klassen en alle praktijkklassen is voorlichting gegeven over social media.
- Ook op het Varendonck College hebben jongerenwerkers meegewerkt aan ouderavonden over mediawijsheid en tweemaal over alcohol en drugs.
- Lachgascampagne: gestart na signalen van gebruik van lachgas. Voorlichting op het Varendonck College samen met Novadic Kentron aan leerlingen en docenten. Op straat hierover jongeren aangesproken en voorgelicht.
- In de werkgroep alcohol en drugs het beleid over preventie mee opzetten en uitvoeren.
- Idem in de werkgroep mediawijsheid.
- Preventie vindt ook plaats op straat, jongerenwerkers gaan de straat op bij evenementen. Dan zijn zij zichtbaar, signaleren en gaan met jongeren in gesprek over gedrag, alcohol en drugs.

In totaal zijn hiermee zo'n 600 jongeren en 100 ouders bereikt.

Ontwikkelingsstimulering

Activiteiten voor jongeren stimuleren hen in hun ontwikkeling, bieden ruimte voor gesprekken en leren jongeren om te gaan met elkaar en met hun eigen levensvragen. Voor jongeren betekenen deze activiteiten contacten, vrijetijdsbesteding, het ontmoeten van lotgenoten of het vergroten van weerbaarheid.

- Just4girls: eenmaal per maand tot aan de zomer, meiden van 14 – 18. Is na de zomer samengevoegd met Girlsonly vanwege een zekere overlap in de groepen en een efficiëntere inzet van vrijwilligers.
- Girlsonly: wekelijkse activiteit, 11 – 18 jaar. Wekelijks nemen tussen de 15 en 25 meiden deel aan deze activiteit.
- Maandelijks activiteit voor kinderen die opgroeien met zorg, zoals jonge mantelzorgers, kinderen uit gezinnen met armoede of een (vecht)scheiding. Deelname tussen de 12 en de 15 kinderen. Heeft tot aan de zomer plaatsgevonden en is hierna gestopt wegens gebrek aan vrijwilligers.
- Voetbaltoernooi straatjongeren: driemaal een wedstrijd georganiseerd met het doel om een vast team te maken. Het team is niet verder gegaan na deze wedstrijden omdat er onvoldoende enthousiasme was onder de jongeren.
- Oppascursus: cursus voor kinderen die op willen gaan passen bij anderen. Is tweemaal gegeven i.s.m. de Levgroep, Zorgboog en GGD.
- Weerbaarheid; Girls Kick A.S.S. is driemaal gegeven in Someren, waarbij de focus lag op mentale weerbaarheid. Ca. 18 deelnemers in totaal.
- Changez: training voor kinderen waarvoor de overgang van basisschool naar voortgezet onderwijs moeilijk is. Is tweemaal gegeven in Someren met in totaal 25 deelnemers.
- Nix Newz: Onis heeft de jongerencentra van Asten en Someren begeleid bij de opzet en uitvoering van activiteiten voor 18-minners. Er heeft in 2018 één activiteit plaatsgevonden waarbij het aantal deelnemers onder verwachting bleef. De focus van Onis lag op het bevorderen van de samenwerking tussen de jongerencentra. Krijgt in 2019 een vervolg met nagenoeg alle jongerencentra.
- Deelname aan Someren on Stage, activiteit op het Varendonck College waarin jongeren voorlichting krijgen over mogelijke banen. Mede organiseren van deze activiteit en het matches van jongeren aan bedrijven.
- Sinterklaasactie: kaartjes voor Pietenvoorstelling uitgedeeld aan kinderen uit gezinnen die op een minimum leven. Het jongerenwerk is gevraagd om dit te doen omdat zij deze gezinnen kennen.
- Studio-activiteit: eind 2018 is een groepje van 4 – 6 jongeren gestart met wekelijks muziek maken in de studio in 1Hoog.
- Elke twee weken vindt in 1Hoog buitenschoolse opvang plaats.
- Zo'n 35 jongeren kwamen individueel bij de jongerenwerkers met vragen rondom studie, werk of persoonlijke vragen.
- 3 jongeren hebben via Halt een taakstraf uitgevoerd bij het jongerenwerk.

*"Hier kan ik praten over wat ik wil zonder dat jullie dat gek vinden."
Deelnemster Girlsonly*

Jongerenwerk op straat

Jongerenwerkers zijn gedurende de meeste weken tweemaal de straat op gegaan om de vaste plekken waar jongeren elkaar ontmoeten te bezoeken. In Someren zijn dat twee plekken, in Asten vier tot vijf. Doorgaans was er geen sprake van groot overlast, alleen in Asten is op één plaats in samenwerking met de ketenpartners actie ondernomen om de overlast terug te dringen. Een relatie opbouwen met de (groepen) jongeren die op straat te vinden zijn is belangrijk voor het jongerenwerk. Hierdoor kunnen ze jongeren makkelijker aanspreken op hun gedrag (troep en geluidsoverlast). Het blikveld van de jongerenwerkers is breder dan alleen het gedrag van jongeren. Het jongerenwerk heeft geen handhavende rol. Ze kunnen jongeren aanspreken, maar niet beboeten. Mocht het handhaven nodig zijn dan stemmen de jongerenwerkers af met partijen zoals de BOA en de politie. Binnen het JIB-overleg (Jongeren in beeld) werken de jongerenwerkers samen met o.a. leerplicht, de BOA en de politie. Ook partijen zoals scholen en buurtbewoners worden waar nodig betrokken. Samen wordt er gezocht naar oplossingen die voor alle partijen aanvaardbaar zijn. Het is belangrijk om goed te kijken wanneer het jongerenwerk iets kan betekenen voor (groepen) jongeren en wanneer ook zeker niet. Als jongeren (op georganiseerde wijze) criminele activiteiten ondernemen is er nauwelijks invloed mogelijk vanuit het jongerenwerk. Dit is ook niet de opdracht vanuit de gemeenten Asten en Someren.

Algemeen

Jongerenwerkers worden vaak gevonden door de partners in het netwerk: jeugd- en gezinswerkers, politie, leerkrachten. Door naast de jongere te staan en niet als handhaver of hulpverlener krijgen jongeren ruimte waardoor er beweging ontstaat in situaties die vast zitten.

Jongerenwerkers houden hun kennis up to date door trainingen zoals over radicalisering, echtscheiding, drugs.

Zij werken vaak buiten de kantooruren en zijn dan ook bereikbaar op social media voor jongeren die vragen hebben. De Jongerenwerkers hebben als doel om de zelfredzaamheid van jongeren te vergroten en ze te ondersteunen op de weg naar goed en tevreden burgerschap in de breedste zin van het woord.

"Fijn dat jullie zo geduldig zijn. Iedereen kijkt altijd vooral naar wat ik fout doe, bij jullie gaat het om wat ik goed doe!"

Jongerenwerk in 2020

Binnen het jongerenwerk blijven de taken preventie, jongerenwerk op straat en ontwikkelingsstimulering actueel. De thema's, plaatsen, communicatiemiddelen en methodieken wijzigen afhankelijk van wat er speelt bij de jeugd. Het voorliggend veld wordt steeds belangrijker en er worden dan ook meer jongeren terugverwezen naar het Jongerenwerk. Daarbij zijn een vertrouwensrelatie en beschikbaar belangrijk, wat vraagt om voldoende tijdsinvestering. Behoeften van jongeren vormen het uitgangspunt, van daaruit wordt gezocht naar hun kracht, talenten en vermogen om problemen te overwinnen. Waar mogelijk wordt dit in groepsverband gedaan, waar nodig individueel. De relatie met de jongere, de versterking van de zelfredzaamheid en het versterken of helpen creëren van het netwerk van de jongere staat centraal. Ook gaan we steeds meer fysiek-pedagogische activiteiten aanbieden waarbij de balans tussen persoonlijke en fysieke ontwikkeling het fundament is. De samenwerking met hulpverlening, scholen en andere netwerkpartners is cruciaal.

2.2 MatchMentor

MatchMentor in 2018

MatchMentor heeft in 2018 25 aanvragen gekregen. Van deze aanvragen zijn er 12 kinderen en jongeren gekoppeld aan een vrijwillige mentor. Gezamenlijk werken zij aan een doel dat bij de start vastgesteld wordt. Naast de 12 aanvragen die tot een match hebben geleid, zijn er 13 aanvragen binnengekomen waarbij er een andere oplossing gezocht en gevonden is, bijvoorbeeld het maken van een 'match' binnen het eigen netwerk. Daardoor is het niet nodig een beroep te doen op vrijwilligers.

De ondersteuningsvragen richtten zich op weerbaar worden, stimuleren van sociale contacten, verhaal kwijt kunnen door jongeren die dat thuis niet kunnen of het zoeken naar een goede dagbesteding. Bij acht van de 12 koppelingen is de doelstelling die bij de start van het project omschreven was helemaal gehaald, bij de overige vier gedeeltelijk. De jongeren zijn meer weerbaar geworden, het contact met leeftijdgenoten is verbeterd, de jongere is geactiveerd of kan beter omgaan met een lastige thuissituatie. In enkele situaties was alsnog extra professionele hulpverlening nodig of was een jongere te weinig gemotiveerd om de volledige doelstelling te halen.

Regelmatig beperkt het positieve effect zich niet alleen tot de jongere maar zijn er ook effecten in het gezin merkbaar. MatchMentor draagt zeker ook bij aan het voorkomen of verminderen van schooluitval of inzet van jeugdhulpverlening. Elk traject wordt beëindigd met een evaluatiegesprek met de vrijwilliger, jongere, eventueel de ouder(s) en de coördinator.

Vooral gezins- en jongerencoaches verwijzen jongeren naar MatchMentor. Anderen komen bij het project door school, jongerenwerk of worden door de ouders zelf aangemeld.

In 2018 heeft MatchMentor zich samen met OuderSupport gericht op het opzetten van nieuw trainingsaanbod voor 'vrijwilligers in het gezin' en zijn er nieuwe vrijwilligers geworven.

Wat opvalt is een toenemende vraag naar huiswerkbegeleiding, die niet altijd binnen MatchMentor past en waar niet altijd aan voldaan kan worden.

Ilse is 17 jaar en gaat sinds januari niet meer naar school. Ze kan dat vanwege haar PDD-NOS niet aan, dat geeft te veel prikkels. Ze zal naar Kempenhaeghe gaan maar moet 9 maanden op de wachtlijst. Ook voor een GGZ-dagbesteding is een wachtlijst. De gezins- en jongerencoach meldt haar aan bij MatchMentor. Ze mist momenteel de dagbesteding en zou graag leuke dingen

"Ik ben als gezins- en jongeren coach echt blij met Onis / MatchMentor. Dit kan voor cliënten echt het verschil uitmaken en dat mag ook wel eens expliciet gezegd worden!"

doen met een vrijwilliger. Dit zou haar meer levensplezier geven. Ze heeft namelijk zelf geen sociale contacten omdat ze het moeilijk vindt om contact te leggen. Een groep is lastig voor haar, één op één gaat het beter. Peter wordt haar mentor. Hij helpt haar om de stap te zetten om zich weer aan te melden bij de tafeltennisvereniging waar ze vroeger lid van was. Ook heeft hij haar geholpen naar vrijwilligerswerk bij Siris. Hiernaast vervulde hij een rol als vertrouwenspersoon. Dit heeft ervoor gezorgd dat ze haar leven weer even op de rails heeft. De hulpverlening is toch nog nodig maar ze maakt er een veel betere start in.

MatchMentor in 2020

Voor 2020 is het streven om minimaal 20 matches te maken, waarbij mogelijk bij een deel van de vragen niet met een match met een vrijwilliger gemaakt wordt naar een oplossing in het eigen netwerk gezocht wordt.

Trainingsaanbod: De training van vrijwilligers zal samen met OuderSupport vormgegeven worden. Daarnaast willen we dit ook wervend inzetten en potentiële vrijwilligers in contact brengen met de huidige vrijwilligers. Tevens kan er tijdens deze bijeenkomst naar voren komen of er behoefte is aan extra informatie of kennisbevordering op verschillende vlakken binnen het sociaal werk voor de vrijwilliger.

2.3 OuderSupport

OuderSupport in 2018

2018 is het eerste volle jaar dat OuderSupport actief is geweest na de start in september 2017. Een jaar waarin we steeds actiever zijn opgetrokken in het netwerken en ontwikkelingen van scholing samen met MatchMentor, omdat we beide betrokken zijn bij vrijwillige zorg in een gezin.

In 2018 zijn er 17 ondersteuningsvragen binnengekomen, waarvan er zeven vragen zijn gekomen via de jongeren- en gezinscoaches, drie vanuit de gezinnen zelf en de overige via andere organisaties. Na een huisbezoek bij alle 17 gezinnen zijn er 13 matches gemaakt met een vrijwilliger van OuderSupport. Er zijn 9 vrijwilligers actief, soms in meerdere gezinnen.

De ondersteuningsvragen zijn:

- Ondersteuning opbouwen sociaal netwerk
- Ondersteuning bij opvoedvragen, meer zelfvertrouwen krijgen bij de opvoeding (bij een scheiding)
- Luisterend oor
- Praktische ondersteuning bij het organiseren/plannen van het huishouden/zorg rondom de kinderen
- Verlichting en overzicht creëren in een stressvolle gezinssituatie

In 2018 zijn er 11 trajecten afgesloten waarvan in 8 situaties de doelen behaald zijn: ouders hebben daadwerkelijk meer zelfvertrouwen in de opvoeding gekregen, het netwerk is uitgebreid, waardoor eenzaamheid voorkomen is, de stress is afgenomen.

"Ik hou een schriftje bij en elke week als mijn vrijwilliger komt, bespreken we hoe het is gegaan. Dat is fijn, geeft overzicht en veel steun."

In 5 gezinnen was ook andere hulpverlening aanwezig, vanuit JGZ of een gezins- en jongerencoach. Bij 2 gezinnen heeft de inzet ertoe geleid dat ouders het nadien weer goed zelf op konden pakken.

Speelochtend: Naast individuele inzet binnen het gezin zijn we op 1 oktober 2018 gestart met een speelochtend voor jonge kinderen in wijkhuis de Stip in Asten. De laagdrempelige inloop is bedoeld voor gezinnen in Asten en Someren. De vraag voor een dergelijk inloop kwam zowel vanuit het consultatiebureau, als vanuit ouders zelf. Eind 2018 komen er drie tot zeven kinderen met hun ouder(s) naar de speelochtend en daarmee wordt dit initiatief in 2019 voortgezet. De inloop wordt na de opstartfase door twee vrijwilligers begeleid.

OuderSupport in 2020

OuderSupport is in de startjaren deels betaald uit fondsen en deels uit tijdelijke gemeentelijke bijdragen. Het project kan voortgezet worden als de bijdrage toegevoegd wordt aan de reguliere subsidie. Kern van het werk is het maken van minimaal 12 koppelingen tussen ouders en vrijwilligers. Daarnaast zullen intervisiebijeenkomsten worden gecombineerd met deskundigheidsbevordering. Netwerkcontacten onderhouden en waar mogelijk uitbreiden.

Hoofdstuk 3 WMO lokaal

3.1 Vrijwilligerscentrale

Vrijwilligerscentrale in 2018

Verbinden

De vrijwilligers

De Vrijwilligerscentrale bemiddelt kandidaat-vrijwilligers naar een goede vrijwilligersplek. Dit doet zij vooral voor mensen die niet op eigen kracht een passende vrijwilligersplek vinden, omdat ze niet goed weten wat ze willen, een beperking hebben of onvoldoende kennis van wat er mogelijk is. De bemiddeling vindt plaats door vrijwilligers die werken volgens een uitgewerkte methodiek. Is de vraag complex dan neemt de beroepskracht deze op zich. Op deze wijze zijn 63 mensen bemiddeld naar vrijwilligerswerk dat bij hen past, waarvan 9 uit andere landen. De Vrijwilligerscentrale zet al jaren in op het versterken van organisaties om zelf hun vrijwilligers te werven. Dit jaar zien we dat deze inspanning vruchten afwerpt. Er zijn dan ook minder bemiddelingen via de Vrijwilligerscentrale. Een deel van de bemiddeling vindt plaats via de digitale [vacaturebank](#) die regelmatig geactualiseerd wordt. 37 organisaties hebben vacatures aangemeld, met een aantal van hen is een coachingstraject rondom werving uitgevoerd.

Vrijwilligerswerk als opstap naar betaald werk is een motivatie die minder wordt benoemd door vrijwilligers dan enige jaren geleden. De belangrijkste motieven voor mensen om vrijwilligerswerk te gaan doen waren in 2018: invulling van vrije tijd, vergroten van sociaal netwerk en 'de deur uit' willen.

Vrijwilligerswerk in de zorginstellingen

De Vrijwilligerscentrale ontving in 2018 signalen dat zorginstellingen voor ouderen een tekort aan vrijwilligers ervaren en dat het binnenhalen van nieuwe vrijwilligers steeds moeilijker wordt. Dit wordt niet met eenvoudige werving opgelost. Deze signalen zijn uitgebreid besproken met de coördinatoren van het vrijwilligerswerk in de zorginstellingen voor ouderen. Daarnaast adviseert de Vrijwilligerscentrale, wil men het vrijwilligerswerk in de zorginstellingen duurzaam kunnen invullen, gericht intern aan de slag te gaan met de visie op vrijwilligerswerk en hun inzetbaarheid. In 2018 is er tweemaal een bijeenkomst georganiseerd en de Vrijwilligerscentrale heeft deelgenomen aan het directeurenoverleg van de Fysieke Overleg Tafel WMO Begeleiding regionaal. Dit wordt vervolgd in 2019.

Jongeren samen met vrijwilligers van de IVN op de Strabrechtse heide.

Verbinden speciale groepen

- 180 jongeren van enkele landelijke, kerkelijke organisaties gingen aan de slag als vrijwilliger bij verschillende organisaties. De vrijwilligerscentrale zorgde voor de juiste matches.
- In het voorjaar gingen 26 kinderen van de Lambertusschool als vrijwilliger aan de slag bij een Woonzorgcentrum. De Vrijwilligerscentrale bracht deze match tot stand.
- Onder de titel 'Project Doen' zijn er in 2018 op vier plekken 20 statushouders aan de slag gegaan bij bijvoorbeeld de Burendag, de Heise Bierfesten en Spel zonder Grenzen. Twee statushouders zijn bij een van de locaties als vrijwilliger actief gebleven.

Vertalen

De Vrijwilligerscentrale vertaalt maatschappelijke vragen naar de praktijk. Dat betekent dat deze signalen aan de orde gesteld worden bij de vrijwilligersorganisaties en de gemeenten. Verder worden deze signalen vertaald in projecten. Voorbeelden hiervan zijn:

Repair Café

Het Repair Café is een wereldwijd concept waarbij vrijwilligers spullen repareren van de bezoekers die langskomen. Ontmoeting een belangrijk aspect daarbij. In 2018 bezochten ongeveer 150 mensen het Repair Café in de kantine van voetbalvereniging NWC en in een zorgcentrum.

Moestuin Someren

In 2018 waren er 5 mensen tweewekelijks betrokken bij de Moestuin. Deze is in de loop van het jaar overgedragen aan woonzorgcentrum Eegelshoeve en ORO.

Mix & Match

In mei 2018 is 'Mix & Match' afgerond: een project om op creatieve manier invulling te geven aan de toenemende vraag naar vrijwillige inzet bij kortdurende hulp of eenmalige klussen. De formule om vrijwilligers tijdelijk, voor korte klussen in te zetten sloeg aan. Ook leerden we uit dit project dat veel vrijwilligers die zich voor één project inzetten bereid zijn om zich ook voor andere korte klussen in te zetten. Een andere bevinding was dat contacten tussen individuele hulpvragers en vrijwilligers moeilijk tot stand komen als dat niet binnen de context van een organisatie plaatsvindt. De drempel om om hulp te vragen blijkt hoog te zijn en als men dat al doet is het belangrijk dat dat binnen een veilige context gebeurt. Het geleerde in dat project wordt geïmplementeerd in het vrijwilligerswerk bij Onis. Binnen Mix en Match zijn 35 nieuwe vrijwilligers geworven die tijdens het project al een aantal kleine klussen hebben uitgevoerd en die grotendeels nog inzetbaar zijn.

Statushouders steken graag de handen uit de mouwen

Versterken

Advies op maat

De Vrijwilligerscentrale adviseert organisaties op aanvraag. Deze adviezen vinden plaats in een eenmalig contact of een traject van enkele bijeenkomsten.

Veel voorkomende thema's in de adviestrajecten zijn:

- Het werven en activeren van leden
- Ondersteuning bij de nieuwe privacywet (AVG): 20 organisaties
- Ondersteuning bij het opzetten van een nieuwe activiteit: 5 organisaties
- Hulp bij fondsenwerving
- Collectieve vrijwilligersverzekering
- Uiteenlopende vragen zoals: hoe moeten we gaan stoppen, we willen reorganiseren, we willen een doorstart maken, we willen een moeilijk thema op de agenda zetten, omgaan met jeugdigen met ander 'gedrag, hoe activeren we onze leden, etc.

Als een vraag bij meerdere organisaties voorkomt, organiseert de Vrijwilligerscentrale een themabijeenkomst waarin vooral door uitwisseling en kennis delen versterking plaatsvindt. In 2018 is dit rondom de AVG, de vernieuwde privacywet, gebeurd in een bijeenkomst met 80 deelnemers.

Bezoek organisaties

De Vrijwilligerscentrale bezoekt gericht vrijwilligersorganisaties. In deze gesprekken wordt gesproken over vinden en behouden van vrijwilligers, de VOG en veiligheid van kwetsbaren, wat te doen bij niet-pluis-gevoel en omgaan met jeugd en jongeren. Bij vragen of signalen biedt de Vrijwilligerscentrale ondersteuning.

In 2018 zijn er in totaal 22 organisaties bezocht, waarvan 17 speciaal voor de Maatschappelijke Stages.

Vertrouwenspersoon

De Vrijwilligerscentrale heeft een vertrouwenspersoon aangesteld voor alle vrijwilligers in Asten en Someren. Vooral voor kleinere organisaties, waarvoor dit intern moeilijk zelf te regelen is, is dit een goede uitkomst. In 2018 is daar eenmaal gebruik van gemaakt.

Vrijwilligersbrief

In 2018 werd 7 maal een [vrijwilligersbrief](#) uitgezet met informatie, landelijke trends en aankondigingen voor vrijwilligers, en dan met name de bestuursleden. Deze Vrijwilligersbrief met informatie gaat naar ongeveer 600 adressen.

Verbreiden

De Vrijwilligerscentrale brengt vrijwilligerswerk onder de aandacht door waarderingsacties en door promotie van het vrijwilligerswerk.

*“Wij zijn in 2018 twee keer bij jullie geweest en tot volle tevredenheid: zowel onze boormachine als een lamp kregen een tweede leven aangeboden!
We zullen in 2019 zeker terugkomen bij jullie zeer milieuvriendelijke initiatief.”*

Promotie vindt plaats door blijvend te publiceren over vrijwilligerswerk in lokale en sociale media, op de website en via folders en posters. In december 2018 werd er door beide gemeenten een paginagrote advertentie in de lokale krant gezet met foto's en een dankwoord van het college van B&W.

Voor anderstaligen er in twee talen diverse filmpjes gemaakt over werk, stage lopen, lid worden van een vereniging en vrijwilligerswerk. Deze zijn opgenomen met lokale statushouders in het Arabisch en Tigryna. Naar de [filmpjes](#).

Team CDA Asten aan de slag bij 't Gilde

NLDOET

Vrijwilligerswerk wordt gepromoot door promotie van de landelijke vrijwilligersdagen [NLDOET](#) in maart. Hieraan namen in 2018 31 organisaties deel, deze zijn bijna allemaal bezocht door de Vrijwilligerscentrale.

Verankeren

De Vrijwilligerscentrale werkt blijvend aan de kwaliteit van het werk door methodiekbeschrijving en het vastleggen van procedures, maar ook aan het meten van tevredenheid. Eind 2018 is er een tevredenheidsonderzoek uitgevoerd m.b.t. de adviestaak. De 22 organisaties die advies hadden gekregen en deelnamen aan het onderzoek waren allemaal tevreden over het advies en gingen er alle 22 mee aan de slag. Ze waren vooral tevreden over de communicatie, het op maat werken, de kwaliteit van het advies en de snelheid van werken.

Vrijwilligerscentrale in 2020

Naast de reguliere taken: bemiddeling, verenigingsondersteuning en het promoten van vrijwilligerswerk zal de toenemende vraag naar vrijwilligers in de zorg aandacht blijven vragen van de Vrijwilligerscentrale.

Verder zal de vrijwilligerscentrale, samen met Varendonck College het project Varendonck Doet uitvoeren. Alle brugklasleerlingen sluiten aan bij bestaande en nieuwe activiteiten van NLDOET. Hiervoor worden organisaties benaderd om een activiteit te organiseren waar jongeren goed bij kunnen aansluiten.

3.3 Maatschappelijke stage

Maatschappelijke stage in 2018

De maatschappelijke stages zijn goed ingeburgerd. De taakverdeling tussen Varendonck College en Onis Vrijwilligerscentrale is duidelijk.

Lees het verhaal van Julia, die haar vrijwilligerswerk bij Jonosh ziet als opstap naar haar toekomst en een organisator van een groot evenement in Asten: [link](#)

Het Varendonck College is verantwoordelijk voor het school-gedeelte van de stages en de rol van Onis in de maatschappelijke stages is vooral gericht op de verenigingen en stichtingen waarbij de leerlingen stage gaan lopen of kunnen lopen.

Door de coördinator Maatschappelijke Stages (MaS) zijn in de loop van het jaar 18 bezoeken afgelegd bij de organisaties. Tijdens de bezoeken werden de mogelijkheden voor stages besproken en de juistheid van de vacatures op de website van Onis gecontroleerd. Er bleken verschillende veranderingen te hebben plaatsgevonden in contactpersonen, werkzaamheden en data. De vacaturebank van de Vrijwilligerscentrale is up to date gehouden zodat dit een vindplaats is voor MAS-leerlingen.

Met het Varendonck College is contact gehouden om vragen vanuit de school te bespreken en om de aanmerkingen en behoeften vanuit stage-aanbieders te bespreken en delen. Zo blijft de maatschappelijke stage zich in positieve zin ontwikkelen in de gemeenten en kan er samen met school gezorgd worden dat de leerlingen zo optimaal mogelijk gefaciliteerd worden in hun stage.

Centraal staat de insteek om vrijwilligerswerk voor jongeren aantrekkelijk te maken. Enerzijds wordt daarmee de MAS goed ingevuld, anderzijds wordt daarmee gewerkt aan het uiteindelijke doel van de MAS: jongeren te activeren om vrijwilligerswerk te gaan doen.

Om organisaties goed te blijven ondersteunen in het ontvangen en begeleiden van deze jonge vrijwilligers is eind 2018 een start gemaakt met een belevingsonderzoek. Hoe beleven jongeren hun maatschappelijke stage en wat kunnen organisaties verbeteren.

Dit heeft vervolg in 2019.

Maatschappelijke stage in 2020

Na afronding van het belevingsonderzoek worden de uitkomsten gecommuniceerd met de betreffende organisaties en indien nodig wordt een ondersteuningstraject aangeboden. Dit alles om in te zetten op duurzaam vrijwilligerswerk.

Verloting van een taart voor deelname aan een enquête over de MaS.

3.4 Buurtsportwerk

Buurtsportwerk in 2018

Het buurtsportwerk is gericht op het inzetten van sport als middel voor het versterken van de leefbaarheid en de sociale verbanden. Hiervoor zijn met specifieke doelgroepen diverse sportieve activiteiten opgezet. Een deel van deze activiteiten is samen met Sportstuif uitgevoerd.

- Bewegen zonder geld: Filmpjes op Onisweb om mensen suggesties te doen om zelf te sporten zonder kosten te maken.
- Meet en beweegweek: Dag waarop mensen zich op diverse items kunnen laten testen. Onis heeft op deze dag geadviseerd over bewegingsactiviteiten voor ouderen.
- IVN wandelen met mensen met dementie: Een begeleider van IVN neemt mensen met dementie mee op wandelingen in de natuur, Onis heeft de werving uitgevoerd en de opzet van de activiteit begeleid.
- Voetbaltoernooi: met alle basisscholen in Asten en Someren heeft tweemaal een voetbaltoernooi plaatsgevonden. Uitvoering in samenwerking met Sportstuif.
- Sportief actief met een kleine beurs: Vakantiekampje in de zomer voor kinderen uit gezinnen met een minimuminkomen. Het tweedaagse kampje wordt gevolgd door 5 sportieve activiteiten in schooljaar '18 en '19.
- Sportmiddag voor jongeren waarbij knotshockey werd gespeeld.
- Colourrun: Spel op basisscholen rond Koningsdag voor kinderen van groep 7/8 i.s.m. Sportstuif.
- Sportclinics: Kennismaking met sporten voor vrouwelijke vluchtelingen.
- In Balans: cursus Valpreventie van 4 bijeenkomsten voor ouderen die bang zijn om te vallen.
- Bootcamp: Workshop bootcamp voor meiden van 10 tot 18 jaar om hen kennis te laten maken met deze vorm van sport en toe te leiden naar sport.
- Laola voetbal: 2 x activiteit laolavoetbal voor jongeren van 12 tot 17 jaar.
- Rondleiding in de zwembaden in Asten en in Someren voor vluchtelingen, om voor hen de stap naar zwemles te verkleinen. Veel vluchtelingen(kinderen) kunnen niet zwemmen.
- Individuele mensen die op zoek zijn naar een sport die bij hen past, ook als er soms sprake is van beperkte mogelijkheden, worden geadviseerd over diverse sporten.

Vluchtelingen krijgen een rondleiding in het zwembad

Buurtsportwerk in 2020

In 2020 zal wederom een diversiteit aan activiteiten plaatsvinden aansluitend bij vragen en mogelijkheden van dat moment, denk aan de straatspeeldag of burendag. De doelgroepen ouderen en jongeren zijn daarbij nadrukkelijk in beeld. De samenwerking vindt in Someren plaats onder de noemer van Leef!. De belangrijkste samenwerkingspartner voor Onis hierin is Sportstuif. Binnen Leef! vindt ook samenwerking plaats met Natuurlijk bewegen en in Asten met NWC.

3.5 Steunpunt Mantelzorg

Steunpunt Mantelzorg in 2018

Bij het steunpunt Mantelzorg is merkbaar dat de druk op mantelzorgers aan het toenemen is. Vaak wordt de stap naar het steunpunt gezet als de druk erg hoog oploopt en is een gesprek ook een emotionele uitlaatklep. Na de fase waarin stoom afblazen plaatsgevonden heeft is er ruimte om te gaan zoeken naar datgene wat de taak verlicht. Met inzet van een methodiek die de rollen van de mantelzorgers en de (over)belasting in beeld brengt zet de medewerker samen met de mantelzorgers zijn situatie op een rij. De uitkomst van een gesprek is afhankelijk van de behoefte van de mantelzorgers: dat kan zijn informatie, respijtzorg, emotionele steun, waardering of het regelen van praktische zaken. Het resultaat van zo'n gesprek biedt mantelzorgers vaak net dat beetje extra steun dat ervoor zorgt dat ze hun zorg weer goed kunnen bieden.

Het steunpunt mantelzorg ondersteunt in praktische zin door informatie te geven. Bijvoorbeeld door de inzet van de EHBD-koffer (eerste hulp bij dementie), cursussen, door het uitdelen van informatieboekjes over financiën, het uitbrengen van de Nieuwsbrief Mantelzorg en het informeren over het mantelzorgcompliment. Waardering voor mantelzorgers vindt plaats bij de Dag van de Mantelzorg en tijdens Mantel-Uit-Dagen.

In 2018 zijn wederom veel klanten van het steunpunt mantelzorgers voor een dementerende partner of ouder. Een deel van hen is geholpen met de inzet van een maatje. Dat werkt voor hen als een

vorm van respijtzorg. Vanwege de vele vragen van mantelzorgers rondom dementie is de inzet van twee medewerkers van Onis Steunpunt Mantelzorg als vrijwilliger bij het Alzheimercafé Peelland ook in het werk van meerwaarde. Een andere trend is dat zorgverleners op zoek zijn naar lokale informatie, vooral over welke activiteiten er zijn waaraan mensen met een aandoening deel kunnen nemen.

In 2018 is ook een start gemaakt met een onderzoek naar de lokale behoeften aan respijtzorg. Het steunpunt mantelzorg voert de basistaken van een steunpunt uit: informeren, waardering, emotionele ondersteuning. Relevante thema's die in de laatste jaren wel aandacht gevraagd hebben maar waarvoor het ontbrak aan uren waren jonge mantelzorgers, respijtzorg en werkende mantelzorgers. Omdat het niet mogelijk is om alle drie de thema's aan te pakken is ervoor gekozen het thema respijtzorg nader te gaan onderzoeken. Respijtzorg geeft mantelzorgers de mogelijkheid om tijdelijk zorgtaken over te dragen aan een ander, zodat hij of zij even tijd voor zichzelf heeft. Het onderzoek hierover zal in het voorjaar van 2019 afgerond worden.

Cijfers en overige informatie

- Geregistreerde mantelzorgers: Asten en Someren: 721, elders: 44 (zij zorgen voor een inwoner van Asten of Someren).
- Cursussen en bijeenkomsten:
 - 2 x cursus hoe om te gaan met dementie, 31 deelnemers
 - Workshop 'hoe kom ik in contact met mensen voor wie gesproken taal niet meer vanzelfsprekend is?', 8 deelnemers
 - Bezoek Plezant, logeershuis Liessel 4 deelnemers
 - Thema-avond jonge mantelzorgers, 8 deelnemers
 - Lezing samen leven met psychische klachten, in samenwerking met bibliotheek, 42 bezoekers
 - Het steunpunt Mantelzorg werkte mee aan een bijeenkomst 'Oud worden ...een uitdaging!' van de vrouwenverenigingen Someren met een informatiestand, een wensboom met als thema 'wat heeft een mantelzorger nodig' en 2x een workshop 'als het brein de weg kwijt is'.
- Mantel-Uit-Dagen: er zijn 6 Mantel-Uit-Dagen georganiseerd met in totaal 139 deelnemers. De activiteiten betekenen voor de deelnemers lotgenotencontact en een ontspannen activiteit.
- Activiteiten voor jonge mantelzorgers zijn geïntegreerd in de groep kinderen die opgroeien met zorg, zie jongerenwerk.
- Individuele contacten met mantelzorgers, mondeling, telefonisch en per mail: totaal 834, waarvan gesprekken in huisbezoeken of op kantoor: 221. In Someren komen meer vragen rondom zorg - en daarmee ook rondom mantelzorg – bij de dorpsondersteuner terecht. Deze zijn in dit aantal niet meegenomen.
- Dag van de mantelzorg: 261 mantelzorgers die voorgedragen zijn door mensen om hen heen (waarvan 33 jonge mantelzorgers) hebben een kleine attentie ontvangen voor de zorg die zij bieden aan hun naasten. De werkgroep mantelzorg heeft de uitvoering van deze actie verzorgd met inzet van het steunpunt mantelzorg.

- Nieuwsbrief mantelzorg verschijnt driemaal per jaar en wordt verspreid onder 440 mantelzorgers en 97 overige geïnteresseerden. De nieuwsbrief wordt per mail verstuurd en in de Beiaard, Ruchte, Kerkstraat gelegd voor mensen die geen mail hebben.
- EHBD-koffer: Eerste hulp bij dementie: koffer met informatiemateriaal, boeken, dvd's enz. Deze is in totaal 7 maal uitgeleend.

Dementievriendelijke gemeenten

Tot april 2018 heeft het project Dementievriendelijke gemeenten in Asten en Someren gedraaid. Onis heeft hierin het voortouw genomen. Doel van dit project was om inwoners te informeren over het thema dementie en het daarmee voor mensen met dementie beter mogelijk te maken om mee te blijven doen in de maatschappij. Aan dit thema is invulling gegeven door in alle kerkdorpen lokale organisaties en inwoners te stimuleren en informeren om zelf met dit thema aan de slag te gaan. De medewerker heeft informatie aangedragen, meegewerkt aan de organisatie van themadagen en trainingen en heeft informatie verspreid. In 2018 hebben concreet nog de volgende activiteiten plaatsgevonden die door Onis mee georganiseerd zijn of waarbij Onis anderszins een rol had: Training voor praktijkondersteuners huisartsen en casemanagers dementie Someren, bijeenkomst Vrouwen Centraal Someren, bijeenkomst in Someren Heide met toneel, bijeenkomst in Someren Eind met diverse culturele uitingen rondom dementie, wandelen met mensen met dementie in samenwerking met IVN, training samen dementievriendelijk bibliotheek Asten, themabijeenkomst in Heusden. Vanwege het beëindigen van de inzet van extra uren hiervoor is een aantal mogelijke acties niet verder uitgevoerd.

Steunpunt Mantelzorg in 2020

De basistaken van het steunpunt blijven centraal staan, ook in 2020. Daarnaast zullen de uitkomsten van het onderzoek naar respijtzorg gebruikt worden om de inzet van het steunpunt Mantelzorg zo goed mogelijk aan te laten sluiten bij de behoeften. Verder wordt steeds duidelijker dat het aantal mantelzorgers per zorgvrager afneemt en de druk op hen hoger wordt. De betekenis hiervan voor het steunpunt Mantelzorg in 2020 vraagt om nieuwe keuzes en werkwijzen.

3.6 Ouderenwerk

3.6.1 Informatie en advies

Informatie en advies in 2018

In Asten neemt Onis deel aan het Sociaal Team Asten en maakt daarmee onderdeel uit van de toegang tot de WMO, Jeugdwet en vragen rondom wonen, werken en inkomen. In Someren is dit niet het geval en komen er vooral welzijnsvragen binnen van senioren. Wat opvalt is dat mensen meer proactief om informatie vragen en zich meer oriënteren op de toekomst.

In Asten bemenst Onis het voorportaal van het Sociaal Team Asten. Onis draagt voor het overgrote deel zorg voor de toegang door het bezetten van de balie en de telefoon. Bij nieuwe WMO-aanvragen vindt een huisbezoek plaats. Er vindt een integrale benadering plaats en vóór het traject naar een maatwerkvoorziening wordt het voorliggend veld verkend. Daarbij is een goede kennis van

lokale voorzieningen essentieel. Afhankelijk van het vervolg op een vraag vindt verdere inzet van Onis plaats, bijvoorbeeld een maaltijdvoorziening, alarmering. Bij een verder traject naar een maatwerkvoorziening ondersteunt de medewerker van Onis de klant als cliëntondersteuner. Met de wijziging naar het sociaal team is de werkwijze aangepast. Nieuw is dat meer gestimuleerd wordt dat ook vragen rondom jeugd en gezin aan de voorkant binnenkomen en niet meer alleen via een gezins- en jongerencoach. Alle nieuwe vragen worden besproken in het kernteam waarin Onis wekelijks deelneemt en toegewezen aan een casusregisseur.

In Someren biedt Onis van oudsher een vraagbaak voor ouderen die vragen hebben over wonen, zorg en welzijn. Omdat het ouderenwerk van Onis hier anders dan in Asten geen deel uitmaakt van het WMO loket komen er vooral vragen over welzijn: mogelijkheid om aan activiteiten deel te nemen of collectieve voorzieningen en in mindere mate over welke zorgvoorzieningen er zijn. Ook een luisterend oor bieden in een situatie waarin men zelf het overzicht kwijt dreigt te raken is aan de orde. Het luisteren, informeren en wijzen op diensten van Onis of doorverwijzen naar derden is doorgaans voldoende voor mensen om verder te kunnen.

Cijfers en overige gegevens

Asten:

- Aantal geregistreerde vragen bij het Sociaal Team Asten: 2.012, waarvan 1427 telefonisch en 585 aan de balie.
- Huisbezoeken: 119

Someren:

- Aantal klantcontacten: 469
- Huisbezoeken of gesprekken op kantoor 111

Informatie en advies in 2020

Onis blijft binnen het Sociaal Team Asten vooral de focus leggen op het inzetten van het eigen netwerk en algemene voorzieningen om hiermee het beroep op formele zorg te beperken. De samenwerking in het Lokaal Sociaal Netwerk blijft hiervoor een basis bieden.

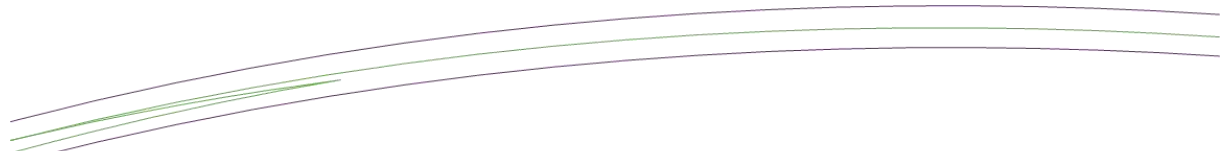
In Someren blijven de ouderenwerkers aanspreekbaar voor algemene vragen. Individuele vragen en de trends die we daarin zien vormen de basis voor het starten van nieuwe collectieve voorzieningen, zoals bijvoorbeeld Automaatje.

3.6.2 Collectieve diensten

Collectieve diensten in 2018

Algemeen: mensen nemen een actievere houding aan in het zoeken naar ondersteuning. Dat uit zich in meer proactief kijken wat kan en het verkennen van een bredere markt, bijvoorbeeld bij een vraag naar alarmering. Collectieve voorzieningen waarbij Onis Welzijn als intermediair functioneert naar derden, zoals de maaltijdvoorziening en alarmering, zijn in aantal afgenomen, vooral door een groter aanbod van andere organisaties hierin. Onis biedt hierin naast de dienst op zich ook een welzijnsselement. De was- en strijkservice, waar één klant gebruik van maakte, is in 2018 gestopt.

Alarmering

Onis biedt op dit moment eigen alarmapparaten aan. Hiervan hebben in 2018 151 mensen gebruik gemaakt. Bij de intake vindt tevens signalering plaats over andere levensgebieden dan alleen alarmering, wordt indien nodig verdere informatie gegeven of actie uitgezet. Bij het maken van een alarm komt de melding binnen bij een meldbank die 24 uur per dag door professionele medewerkers bezet wordt. Voor mensen die onvoldoende mantelzorgers hebben die in de nabijheid wonen vindt opvolging plaats door Savant, Zorgboog of Buurtzorg.

Maaltijden

Wekelijks worden vriesvers maaltijden rondgebracht, hiervan maken 60 - 70 klanten gebruik. Deze voorziening is bedoeld voor mensen die niet (meer) zelfstandig in staat zijn om de maaltijden te bereiden. De maaltijden zijn ook geschikt voor mensen met een dieet. Ook bij deze dienst vindt bij de intake een brede signalering plaats.

Vervoer

In het aantal vervoersvragen was een stijging te zien, dit waren er in totaal 46 tot half november. Op dat moment is het project Automaatje gestart (zie hieronder).

Klussen

De inzet van vrijwilligers voor kleine klusjes heeft alleen in Someren plaatsgevonden, in Asten worden deze vragen doorgestuurd naar de KBO. Het aantal aangevraagde klussen in 2018 bedroeg 24 in Someren. Het betreft kleine klusjes van maximaal een half uur tot een uur.

Lotgenotencontact

Bij lopende werkzaamheden komt het voor dat mensen met een zelfde achtergrond bij elkaar worden gebracht (bijvoorbeeld rondom rouw, dementie, mantelzorg). Gezien het gegeven dat er minder zorg beschikbaar is en ook informele zorg in de toekomst af zal gaan nemen is lotgenotencontact een mogelijke vorm van ondersteuning die hiervoor in de plaats kan komen. In 2018 is samenwerking met zelfhulpnetwerk gezocht om lotgenoten op een meer gestructureerde wijze bij elkaar te brengen.

Collectieve diensten in 2020

In de komende jaren wordt het bestaande aanbod van collectieve diensten actueel gemaakt. Zo zal de alarmering mogelijk verbreed worden naar een breder aanbod om hiermee tegemoet te komen aan een grotere diversiteit in de vraag. Gezien komende tekorten in informele zorg zullen de mogelijkheden van collectieve voorzieningen verder onder de aandacht komen.

3.6.3 AutoMaatje Asten-Someren

Automaatje in 2018

In de korte tijd dat Automaatje Asten-Someren bestaat zien we dat deze vorm van vervoer voorziet in een behoefte. De bestaande voorzieningen blijken niet altijd passend voor minder mobiele plaatsgenoten. Mogelijk leidt dat tot minder deelname aan het maatschappelijke leven en eenzaamheid. Automaatje brengt mensen waar ze *moeten* zijn én daar waar ze *willen* zijn.

“Het was zó leuk, die meneer kwam zelfs nog even mee naar binnen om een kop koffie te drinken”

Vanaf de officiële start op 12 november is een pool vrijwillige chauffeurs en enkele vrijwilligers die de planning voor hun rekening nemen aan de slag gegaan. De vrijwillige chauffeurs vervoeren in hun eigen auto plaatsgenoten tegen een geringe onkostenvergoeding. Een belangrijke partner in dit project is de ANWB, die de kennis, software en materiaal beschikbaar stelt. De KBO's zijn belangrijk in het bereiken van klanten en vrijwilligers.

Ook voor mensen met een taxipas is Automaatje een uitkomst, vooral als het een klein ritje betreft. Zij geven aan het sociale contact, de persoonlijke begeleiding en het ontbreken van wachttijden als een plus te ervaren.

Annie woont in de Lisse, haar zus Marie in Sonnehove. Ze zijn beide weinig mobiel en zagen elkaar daardoor nog maar heel weinig. Door Automaatje gaan beide zussen nu wekelijks weer bij elkaar op de koffie.

Periode 12 november tot en met 31 december:

- Gereden ritten: 42
- Vrijwilligers: 29 chauffeurs en 4 planners.
- Deelnemers: 28

ANWB AutoMaatje

Automaatje in 2020

In 2020 loopt de projectperiode van twee jaar af waarin Onis deze dienst uit eigen middelen financierde. In deze tijd moet het project zijn waarde bewezen hebben. Het streefaantal ritten ligt op 100 per maand. Bij bewezen effectiviteit wordt het project toegevoegd aan de begroting voor de subsidieaanvraag en is de keuze voor continuering aan de gemeenten. Het benaderen van klanten zal voor een belangrijk deel via het netwerk van Onis plaatsvinden.

3.6.4 Sport en bewegen voor senioren

Voor senioren en mensen met een beweegbeperking organiseert Onis een pakket aan activiteiten: Sport en Bewegen voor Senioren. Er zijn groepen gym, dans en tot aan de zomerperiode was er zwemmen. Wegens het teruglopen van het aantal zwemmers is deze activiteit in overleg met het zwembad gestopt. Het zwembad heeft de resterende deelnemers een aanbod gedaan waarmee zij onder ongeveer gelijkblijvende voorwaarden konden blijven zwemmen. Gym en dans vinden plaats in bijna alle kernen van Asten en Someren. Naast de beweegactiviteit is ontmoeting belangrijk, na alle lessen wordt er gezamenlijk koffie gedronken.

Het aantal deelnemers bij het beweegaanbod:

Zwemmen: 71

Dans: 156

Gym: 100

In totaal hebben dus 327 mensen deelgenomen aan beweegactiviteiten voor senioren.

3.8 Maatjes

Maatjes in 2018

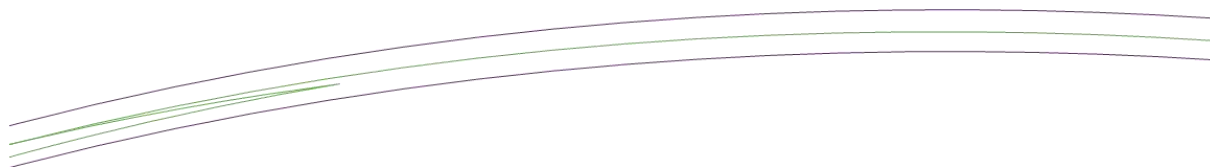
De trend om een maatje in te zetten als voorliggende voorziening voor zorg zet zich door. Binnen deze algemene trend zijn nog enkele opvallende zaken waar te nemen. Zo zijn de vragen van huisartsen en praktijkondersteuners verdubbeld en is er (wederom) een groter aantal vragers met een GGZ-problematiek: 17 van de 50 koppels. Bij mensen met dementie is de koppeling vaak lastig omdat zij regelmatig weerstand hebben tegen een onbekende persoon. In 2018 zijn er maar liefst 23 nieuwe vrijwilligers gestart. Bij een deel van de koppels is het duidelijk dat door de inzet van een maatje een vraag naar individuele begeleiding voorkomen wordt. Verder worden mantelzorgers ontlast en is de inzet van een maatje voor de vrager vaak van grote betekenis.

Leontien heeft een aantal jaren geleden haar 32-jarige zoon verloren, kort daarna haar moeder. Haar lichte depressie is na deze gebeurtenis veel heviger geworden met een opname op een PAAZ-afdeling als gevolg. Ze kan sindsdien niets meer uit haar handen krijgen. Haar man werkt 60 uur in de week, doet daarnaast het huishouden en zijn uitlaatklep is lange wandelingen maken. Leontien heeft begeleiding van een ambulante-begeleider van het FACT-team van de GGZ (die de aanvraag voor een maatje doet). Daarnaast een Sociaal-psychiatrisch-verpleegkundige van de GGZ, een psychiater en een psycholoog. Sommige van deze begeleiders ziet ze liever gaan dan komen. De vraag of een vrijwilliger een "zetje" kan geven in de goede richting, zodat ze toch wat meer haar eigen huishouden kan oppakken, leek in eerste instantie niet passend. Als het de professionele hulpverleners niet lukt om samen met Leontien die structuur te bewerkstelligen, mogen we het dan wel aan een vrijwilliger vragen? In overleg wordt ze gekoppeld aan een wandelmaatje, voor een luisterend oor en een beetje gezelligheid. De klik met het vrijwillige maatje is zo enorm goed, dat er elke week stappen worden gezet; Leontien gaat mee wandelen, pakt thuis weer wat dingen op, slikt minder medicijnen en is daardoor flink afgevallen. Het gaat zichtbaar beter met haar. De vrijwilligster voelt haar toegevoegde waarde en kosten van medicijnen en begeleiding worden verminderd.

"Het is mijn maatje, maar eigenlijk meer een vriendin".

Cijfers en algemene informatie:

- 101 nieuwe aanvragen, waarvan:
- 50 nieuwe koppelingen;
- 6 maal inzet eigen netwerk waardoor de inzet van een maatje voorkomen is;
- 28 mensen zijn doorverwezen naar derden of de aanvraag is niet in behandeling genomen omdat die buiten de grenzen van het maatjesproject valt;
- Bij 17 aanvragen verviel de vraag voordat de invulling plaatsvond, bijvoorbeeld door opname in een verpleeghuis, overlijden van de aanvrager of omdat er een maatje werd gevraagd voor iemand die dat zelf niet wilde;
- Ruim een vierde van de aanvragen komt van de mensen zelf of het sociale netwerk daaromheen. De overige komen binnen via het WMO-loket of zorgorganisaties, waarbij in totaal ruim 20 organisaties het maatjesproject hebben gevonden.

Maatjes in 2020

Plannen voor 2020 zijn vooral de continuering van het maatjesproject. Daarnaast is het streven om meerdere individuele vragen collectief op te pakken. Bijvoorbeeld door een soort “speed-dinner” waarin ouderen op één avond tijdens een etentje meerdere andere ouderen kunnen ontmoeten om contacten te leggen. Hiermee worden enigszins vitale ouderen of mensen met een beperking bij elkaar gebracht.

3.9 Hulp bij vestiging vluchtelingen

Vluchtelingenwerk in 2018

In 2018 is hectiek rondom de inzet van vluchtelingenwerk t.o.v. 2017 wat afgenomen. De toestroom van vluchtelingen t.o.v. 2016 en 2017 is met bijna een derde gedaald. Dit betekende niet minder ureninzet maar weer wat meer ruimte voor zaken binnen de begeleiding die in de jaren daarvoor in de knel kwamen.

De inburgering blijft aandacht vragen; de huidige regelgeving rondom inburgering maakt het voor vluchtelingen moeilijk om een goede start te maken in Nederland.

De primaire ondersteuning van nieuwe vluchtelingen bestaat uit hulp bij vestiging, zoals het regelen van een huurcontract, inkomen, taalonderwijs. Deze fase duurt ongeveer een half jaar. De begeleiding van vluchtelingen die een half jaar tot twee jaar in Asten en Someren wonen omvat zaken als hulp bij de procedure naar het inburgeringsexamen, soms gezinshereniging, zoeken van (vrijwilligers)werk, steun bij financiële administratie en wegwijs maken in Nederland.

Aziz is al twee jaar in Nederland en is goed ingeburgerd. Hij wordt dan ook niet meer begeleid door het vluchtelingenwerk. Toch kwam hij nog een keer terug omdat het hem maar niet lukte om zijn auto te verzekeren. Door miscommunicatie werd de jongen onterecht geweigerd bij de verzekeraar, hij kon dit echter niet duidelijk maken aan RDW noch de verzekeraar. Na een aantal gesprekken met diverse instanties is er tot een oplossing gekomen. “Jij bent de moeder van de vluchtelingen” merkte hij op toen het geregeld was, “Jij komt voor ons op en jij helpt ons als we het zelf niet kunnen uitleggen”.

Stip op de Horizon

In 2018 is doorgedaan met het project Stip op de Horizon. Dit project heeft als doel om meer gericht samen met de statushouder in gesprek te gaan over zijn ambities en dromen om in het nieuwe land een toekomst op te bouwen en te bezien of en hoe deze gerealiseerd kunnen worden.

Begeleiding hierin is nodig omdat niet alleen de achtergrond qua werk en vooropleiding niet aansluit bij wat in Nederland wordt gevraagd. Ook cultureel maatschappelijke omstandigheden zijn vaak voor de vluchtelingen vreemd, denk aan het tijdig afmelden als een afspraak niet nagekomen kan worden. Binnen het project Stip op de Horizon zijn vorig jaar 68 gesprekken gevoerd. Op basis van deze gesprekken wordt binnen het netwerk aan voorzieningen gekeken wat voor de betreffende statushouder nodig is om het uiteindelijke doel te realiseren. Dit kan zijn: extra aandacht voor taal, een direct contact met de participatiecoach van Senzer en/of een vorm van vrijwilligerswerk. Met Senzer zijn in 2018 nieuwe werkafspraken gemaakt over de samenwerking omdat er door het ontbreken van casusoverleg gedurende enkele maanden stagnatie ontstond. Ook zijn mensen doorverwezen naar specifieke hulpverlening in geval van psychosociale problematiek of traumaverwerking. 9 vluchtelingen zijn geholpen bij de aanvraag diplomawaardering. 24 deelnemers hebben inmiddels een baan gevonden.

“Wat een mooie dag, dit vond ik een van de leukste dagen sinds ik in Nederland ben”, vluchteling over zijn bezoek aan de Tweede Kamer.

Het aanbod van reguliere inburgeringscursussen is meestal onvoldoende om statushouders goed te laten integreren in de Nederlandse samenleving terwijl de druk op de statushouders om te slagen voor de inburgering groot is. Daarom heeft Onis de in 2016 gestarte taalgroep ook in 2018 voortgezet en zetten wij taalmaatjes in. Dit taalmaatje wordt voor een beperkte periode (ongeveer een tot anderhalf jaar) aan een statushouder gekoppeld om actief met de Nederlandse taal aan de slag te gaan. Deze taalmaatjes vormen vaak ook de brug tussen de statushouder en de Nederlandse omgeving. Het belang van het hebben van een taalmaatje is groot, bijna alle statushouders maken gebruik van dit aanbod. Een vrijwillige bemiddelaar maakt de matches tussen de vrijwilliger en de statushouder.

Een groot deel van de vluchtelingen neemt deel aan taalgroepen naast hun reguliere inburgering. De taal wordt in deze groepen geoefend door onder andere het bezoeken van typisch Nederlandse plekken (Tweede Kamer) en bij gebeurtenissen: Sinterklaas, Prinsjesdag, gemeenteraadsverkiezingen. De taalgroepen bezoeken de bibliotheek en apotheek, hebben voorlichting gehad over voeding, verkeer, Nederlandse geschiedenis en gewoonten.

Ook in 2018 heeft Onis de cursus m.b.t. de verplichte Participatieverklaring verzorgd. Alle PVT-plichtigen hebben deelgenomen aan de cursus. PVT-plichtigen zijn niet alleen vluchtelingen; dit kunnen ook mensen zijn met een andere verblijfsstatus op grond waarvan zij moeten inburgeren. Deze laatste groep meldt zich bij de gemeente en wordt doorverwezen naar Onis om zich daar te melden.

Cijfers en overige informatie

- 45 gehuisveste vluchtelingen: (Someren 27, Asten 18).
- 56 vrijwilligers (taalmaatje, taalgroep of vrijwilliger ter ondersteuning van spreekuur contactpersoon).
- 49 statushouders met een taalmaatje of contactpersoon
- 14 deelnemers cursus Participatieverklaring.

- 2 dagdelen spreekuur per week per gemeente.
- 68 Horizongesprekken gevoerd met statushouders in het kader van Stip op de Horizon. Waarvan 20 gehuisvest in 2018 en 48 voor 2018. Niet alle vluchtelingen uit 2018 hebben een Horizongesprek gehad, deels omdat het kinderen betreft.
- 24 deelnemers aan Stip op de Horizon hebben een baan gevonden.
- 68 deelnemers aan de Taalgroepen waaronder 15 niet asielgerechtigden
- 9 statushouders geholpen met aanvraag diplomawaardering
- 3 trainingen deskundigheidsbevordering voor alle taalvrijwilligers van Onis

Vluchtelingenwerk in 2020.

Vooralsnog zullen de kerntaken van het vluchtelingenwerk in 2020 gehandhaafd blijven. Dat wil zeggen de nieuw te huisvesten vluchtelingen zo snel en efficiënt mogelijk voor te bereiden op hun (administratieve) bestaan in Someren en Asten. Naast de administratieve en juridische kant van de inburgering zal veel aandacht uitgaan naar het opbouwen van een sociaal netwerk en het zich voorbereiden op een toekomst in Nederland. De beheersing van de Nederlandse taal is hiervoor een absolute vereiste. Naast de inburgeringscursussen die van overheidswege worden aangeboden zullen we dan ook blijven inzetten op aanvullende activiteiten om de taal te praktiseren. De taalgroep en de inzet van een taalmaatje zijn hiervoor de in te zetten middelen. Ook worden vluchtelingen meer digitaal vaardig gemaakt.

Verder zal er vanaf het begin ingezet worden op het inzichtelijk maken van de wensen en dromen van de vluchteling voor de toekomst en het zo nodig bijstellen van de verwachtingen. In nauw overleg met Senzer zal worden gewerkt aan een individueel stappenplan in deze richting. Landelijk beleid rondom inburgering zal waarschijnlijk in januari 2021 ingrijpend gaan veranderen, waarmee doelmatiger wordt ingezet op de op de persoon toegespitste trajecten met een veel intensievere benadering. Met Stip op de Horizon is Onis al op deze weg ingeslagen. De opgebouwde kennis en inzet rondom taalmaatjes en taalgroepen dragen daar in belangrijke mate aan bij.

3.10 Dorpsondersteuning

3.10.1 Dorpsondersteuners Someren Dorp, Someren-Heide en Someren-Eind

Dorpsondersteuners in 2018

In 2018 is de functie van dorpsondersteuner verder versterkt. Er is in alle kernen een continue stroom van individuele vragen. Deze komen van burgers zelf of via partners zoals huisartsen, woningbouwvereniging of andere voorzieningen. De toegevoegde waarde van de dorpsondersteuner is dat zij actief op een vrager af stapt als er wel signalen zijn dat er iets aan de hand is, maar mensen zelf niet de juiste wegen weten te bewandelen om zaken op te lossen. Hiermee is de dorpsondersteuner ook een centrale figuur die signaleert in de kernen.

Met uitzondering van Lierop zijn de dorpsondersteuners in de kernen van Someren in dienst van Onis Welzijn. Blijvend zien we dat veel vragen gaan over zorg; wederom bleek in 2018 dat het langer thuis wonen van ouderen knelpunten met zich mee kan brengen. De dorpsondersteuners hebben een belangrijke rol om hen de weg te wijzen, lijnen korter te maken en zaken op een rij te zetten, waarbij zij veel doorverwijzen naar de ouderenwerkers van Onis. Een kleiner deel van de vragen gaat over financiële zaken of formulieren die ingevuld moeten worden. Tot slot komen praktische vragen aan bod.

Een aantal taken zijn voor alle dorpsondersteuners gelijk. Alle dorpsondersteuners zijn bezig met:

- Laagdrempelig aanspreekpunt vormen voor vragen van mensen die niet weten waar ze terecht kunnen of zelf niet actief een vraag stellen.
- Maatwerk verzorgen: lijnen korter maken, vraagverheldering, partners bij elkaar brengen;
- Netwerk opbouwen, uitbouwen en onderhouden. De dorpsondersteuners hebben veel contacten, zoals met WMO consultants, huisartsen, politie, KBO, WoCom, zorginstellingen en natuurlijk de collega's binnen Onis. Dat netwerk is het kapitaal van de dorpsondersteuners en vraagt dus om onderhoud.
- Signaleren van vragen, ook van mensen die deze niet zelf stellen (vraagverlegenheid / zorg mijden).
- Collectief maken van individuele vragen. Denk aan vragen rond de thema's dementie, weerbaarheid voor jeugd, bewegen in de wijk of het dorp.
- Dorpsondersteuners maken gebruik van elkaars specifieke deskundigheden.

Naast overeenkomsten in het werk van de dorpsondersteuners zien we ook verschillen per kern. Deze verschillen weerspiegelen de verschillen in kernen zelf en in het voorzieningenpatroon dat in die kern aanwezig is.

Specifiek voor de kernen:

In *Someren-dorp* blijven vragen over zorg het merendeel van de contacten uitmaken, dit zijn er ca. 70 geweest het afgelopen jaar. Vragers geven aan behoefte te hebben aan iemand waar ze vertrouwen in hebben en die hen op relevante momenten bijstaat in hun zoektocht naar geschikte zorg.

Daarnaast is er ook een toename te zien van vragen over overlast.

In *Someren-Heide* is eind 2018 een wisseling van de wacht gekomen en een nieuwe dorpsondersteuner aan de slag gegaan. Er zijn ca. 23 individuele vragen gekomen, vooral rondom zorg, maar ook bijvoorbeeld over huurachterstand, wonen en overlast.

Diverse projecten zijn opgezet of gecontinueerd, zoals de koffiehoek, thema-avond dementie, project alcohol en drugs, WhatsAppgroepen starten in samenwerking met de buurtverenigingen, een activiteit voor ouderen, aansluitend op de musical groep 8 met lunch. De dorpsondersteuner werkt nauw samen met dorpsoverleg Someren-Heide.

In *Someren-Eind* is de dorpsondersteuner voor het tweede jaar actief, zij werkt intensief samen met de Dorpsraad Someren-Eind. Er zijn in 2018 50 individuele vragen binnengekomen.

Thema's met een collectieve aanpak zijn Dementievriendelijk, drank en drugs, het opzetten van WhatsAppgroepen en het promoten van het mantelzorgcompliment. De sociale kaart is compleet gemaakt en actueel gehouden. De dorpsondersteuner heeft gezorgd voor het plaatsen van een AED in de buurtschap Drakenschans met hulp van de EHBO Someren en stichting dr. Eijnatten en heeft geregeld dat het koor Levensvreugd heeft opgetreden bij de cliënten van kleinschalig wonen. Verder draagt zij zorg voor communicatie via het dorpsblad.

Nellie en Frans bellen de dorpsondersteuner naar aanleiding van een stukje in 't Contact. Het loopt thuis niet meer helemaal op rolletjes. De dorpsondersteuner heeft twee gesprekken waarin er duidelijk wordt wat er zoal speelt. Met goedvinden van het echtpaar regelt zij een gesprek met hun dochters samen. Deze dochters zien in dit gesprek dat pa en ma erg kwetsbaar zijn. Agenda's bijhouden, het huishouden runnen en eten klaarmaken is steeds moeilijker geworden. De huisarts wordt ingeschakeld, er volgt een diagnose en de casemanager dementie komt voortaan aan huis. Ook de dochters komen vaker thuis om hun ouders te ondersteunen.

Dorpsondersteuners Someren-dorp, Someren-Heide en Someren-Eind in 2020

Het zichtbaar en laagdrempelig aanwezig blijven in het dorp is de basis voor het werk van de dorpsondersteuners. Hiervoor blijven zij het netwerk onderhouden en vergroten. Naast het beantwoorden van individuele vragen worden deze ook gebundeld tot collectieve antwoorden of voorzieningen. Per kern staan er andere zaken in de focus:

Someren-dorp: burgers gaan bereiken die nog nergens in beeld zijn en wel hulp kunnen gebruiken, in samenwerking met de huisartsen. Wijken ondersteunen in het opzetten van WhatsAppgroepen. Someren-Heide: activiteit in samenwerking met school, informatiebijeenkomsten beleggen over regels en voorzieningen, individuele bewoners aan elkaar verbinden, mogelijkheden voor een uitleenpunt zorgartikelen onderzoeken, de Kwiekroute blijven stimuleren, aandacht voor de thema's mantelzorg en dementie. Ondersteuning van de projecten kunstzinnige Kerkendijk en P!nksterpop. Someren-Eind: Focus op Dementievriendelijk en drank en drugs, mogelijkheden onderzoeken voor een lokaal hulpn netwerk waarin inwoners elkaar kunnen helpen. Verder komt aan bod het thema relaties binnen jonge gezinnen en worden monitorcijfers van de GGD vertaald in acties. Het eetpunt en huiskamerproject de Einder worden ondersteund.

3.10.2 Dorpsondersteuners Asten en Heusden

Dorpsondersteuning Asten en Heusden in 2018

De dorpsondersteuners in Asten en Heusden werken nauw samen met het Sociaal Team Asten. Met het sociaal team vindt casuoverleg plaats, daar is voor een belangrijk deel het netwerk gevestigd en vandaaruit komen vragen voor de dorpsondersteuners. Daarnaast zijn zij uiteraard zelf actief in de kernen om te signaleren en vragen op te halen. Ook in Asten en Heusden vormen de dorpsondersteuners een laagdrempelig aanspreekpunt voor vragen van inwoners die niet goed de weg weten te vinden.

In de kern Asten komen meer dan in andere kernen vragen rondom overlast voor. Er zijn ca. 75 individuele vragen gekomen rondom de wijk, leefbaarheid of vragen om ondersteuning in de privésfeer. Wijkcentrum de Stip blijft een plaats voor ontmoeting en om gesprekken te voeren.

Wekelijks komt er een groep bezoekers met een vaste kern. Het wijkcentrum wordt ook gebruikt voor de inloopochtend van OuderSupport en voor gesprekken die bijvoorbeeld de GGZ of handhavers met individuele bewoners hebben. Vrijwilligers draaien mee het inloopuur en werken als gastheer of in de tuin. De dorpsondersteuner Asten is tevens voorzitter van het JIB (overleg jongeren in beeld) en coördineert werkzaamheden die daaruit voortkomen. Ook onderhoudt zij contact met de omwonenden van hangplekken waar overlast plaatsvindt. Met enkele inwoners van Asten onderhoudt de dorpsondersteuner met enige regelmaat contact, wat voor hen belangrijk is om 'op de rit' te blijven. De samenwerking met Bergopwaarts is in 2018 versterkt. In de kern Heusden ligt de focus van de dorpsondersteuner op het beantwoorden van individuele vragen, waarbij zij aansluit op de structuur van het Sociaal Team Asten.

Dorpsondersteuners Asten, Heusden en Ommel in 2020

Kern Asten: De kerntaak blijft het laagdrempelig aanspreekbaar zijn bij vragen rondom zorg, leefbaarheid en overlast. De samenwerking met het Sociaal Team Asten blijft daarin centraal staan. De dorpsondersteuner Asten zal als schakel gaan fungeren tussen BOW en bewoners bij een opknopbeurt van appartementen. Daarnaast zal zij in de avond een inloopspreekuur gaan initiëren om ook voor bewoners die overdag werken bereikbaar te zijn.

Heusden: de focus blijft liggen op de individuele vragen.

Ook in Ommel zal een dorpsondersteuner aan de slag aan.

3.11 Cursushuis

3.11.1 Persoonlijke ontwikkeling

Schildergroep

In 2018 waren er twee schildergroepen, waarvan er een zelfstandig is verder gegaan vanwege de hoge leeftijd van de docent. De groep in Someren is uitgebreid. Tweewekelijks komen 8 deelnemers bijeen met minimale ondersteuning van Onis.

Krachtig presenteren

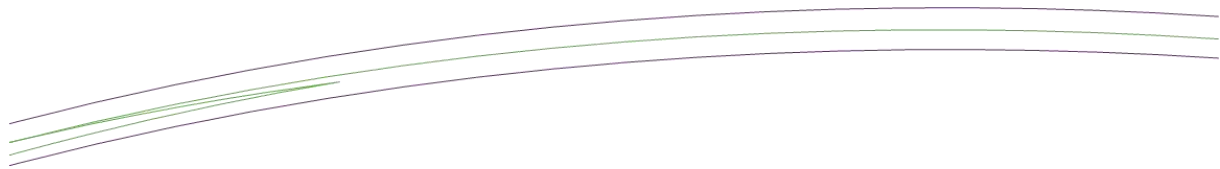
In oktober werd de cursus Krachtig presenteren georganiseerd, waar 8 deelnemers aan deelnamen.

Reanimatie

Onis Cursushuis is benaderd door de vereniging Hartentroef om de cursussen reanimatie te organiseren/over te nemen. De stichting heeft zichzelf opgeheven maar bij Onis gezocht voor doorgang van dit onderdeel. Deze cursussen en herhalingslessen richten zich op het verbeteren van de overlevingskansen na een hartstilstand: de activiteiten hebben betrekking op de verspreiding van reanimatie- en AED-kennis en vaardigheden. Er zijn in 2018 9 cursussen/herhalingslessen gegeven. Gemiddeld zijn er 6 tot 8 deelnemers per bijeenkomst. De reanimatiebijeenkomsten worden door 3 gecertificeerde docenten verzorgd.

Lezing

In samenwerking met de bibliotheek en de KBO heeft de lezing 'Zin in ouder worden' plaatsgevonden, over zingeving bij het ouder worden.

3.11.2 Cursushuis Taal

Cursushuis taal in 2018

Laaggeletterdheid

Onis welzijn heeft in 2017 mee het convenant laaggeletterdheid ondertekend. In die lijn hebben we drie speerpunten gehanteerd: signaleren, taalvaardigheid leren met inzet van vrijwilligers en de begeleiding van vrijwilligers.

Op het vlak van signaleren hebben we actief bedrijven, verenigingen en woningcorporaties benaderd om via hen als intermediairs laaggeletterdheid te signaleren. We merken dat het thema laaggeletterdheid moeilijk op de agenda komt. Enkele organisaties wilden hier wel aan meewerken: De Eindse Vrouwen in Someren-Eind hebben een lezing georganiseerd over het thema waarin Onis welzijn een presentatie heeft gegeven en Wocom heeft een artikel in hun blad voor huurders geplaatst. In navolging van de gemeente Asten hebben in de gemeente Someren 6 baliemedewerkers meegedaan aan een training 'in gesprek over laaggeletterdheid'. Verder zijn de vrijwilligers van Onis van de Formulierenbrigade en schulddienstverlening getraind in het herkennen van laaggeletterdheid en het hierover in gesprek gaan. Zowel voor de baliemedewerkers als voor de vrijwilligers blijkt concreet het gesprek aan te gaan en door te verwijzen moeilijk te zijn. Dit onderwerp krijgt een vervolg in 2019.

Voor mensen die zelf laaggeletterd zijn is de drempel om hun lees- en schrijfvaardigheden te verbeteren hoog. In 2018 zijn er 8 deelnemers geweest die apart of met tweeën met inzet van een vrijwilliger met lezen en schrijven aan de slag zijn gegaan. Voor hen was de drempel naar een formele taalgroep te groot, ofwel mentaal ofwel in tijd en plaats.

Aan de training Spelling en grammatica hebben vier mensen deelgenomen.

Nederlands als tweede taal (NT2)

NT2 omvat het leren van Nederlands als tweede taal voor vluchtelingen, arbeidsmigranten en andere niet-Nederlanders. Voor deze groepen zijn de volgende activiteiten georganiseerd:

- Taalgroepen: Onis Cursushuis organiseert samen met het Vluchtelingenwerk (Stip op de Horizon) taalgroepen met in totaal 68 deelnemers, vooral vluchtelingen maar ook een aantal migranten en gezinsvormers, zie verder ook 3.9.
- Multiculturele vrouwengroep: in deze groep (20 vrouwen) ligt het accent naast taal op empowerment.
- Verder heeft het cursushuis twee cursussen voor buitenlandse werknemers gegeven: Nederlandse conversatie en Nederlands voor Poolse werknemers. Tot slot is op een individuele vraag een voorleesmaatje ingezet bij een vluchtelingengezin met kinderen.
- Alle taalgroepen en taalmaatjes worden uitgevoerd door vrijwilligers en begeleid door beroepskrachten. De vrijwilligers zijn getraind door Werkvloer Taal in het begeleiden bij NT2, spreekvaardigheid en schrijven.

Cursushuis taal in 2020

Het signaleren van laaggeletterdheid en het in gesprek gaan met mensen hierover blijft een kerntaak. Vooral omdat het erg moeilijk is om mensen over de drempel te helpen om hun lees- en schrijfvaardigheden te verbeteren blijft persoonlijke aandacht hiervoor belangrijk.

Hoofdstuk 4 Algemeen

Sociaal Café

Driemaal per jaar organiseert Onis met diverse partners het Sociaal Café Asten en Someren. Het sociaal café is dé plaats om te netwerken voor beroepskrachten en vrijwilligers. Het café heeft iedere keer een thema en wordt bezocht door gemiddeld 55 mensen. Iedere bijeenkomst levert nieuwe verbanden op tussen die diverse personen en versterkt daarmee de samenwerking in onze gemeenten. Thema's in 2018 waren samen met elkaar, jong en oud in verbinding en de inclusieve samenleving.

De zeepkist tijdens het sociaal café. Bron: Rob Fritsen, Siris

Stamtafel Someren

Onis droeg bij aan de organisatie van de Stamtafel Someren in de startfase. In de stamtafels praten inwoners en organisaties uit Someren over thema's die door inwoners als belangrijk worden aangemerkt.

Sociaal netwerk Asten

Onis draagt bij aan het versterken van het sociaal domein in Asten met een actieve rol in het sociaal netwerk. Deze rol bestaat uit het mede organiseren van ontwikkeltafels en deelname aan het kernteam van het sociaal netwerk.

Participatiecommissie

Onis neemt vanuit haar deskundigheid en kennis van casussen rondom uitkeringen en armoede deel aan de participatiecommissie van de gemeenten Someren.

Mei meeloopmaand

In mei organiseerde Onis de mogelijkheid voor nieuwe raadsleden om een kijkje te nemen in de keukens van Onis. Tijdens vele activiteiten, spreekuren en gesprekken met vrijwilligers werd het dagelijkse werk van Onis zichtbaar.

Positieve gezondheid

In Asten neemt Onis deel aan de werkgroep die het begrip Positieve gezondheid in de gemeente uitdraagt en stimuleert. Positieve gezondheid biedt een manier van werken die cliënten versterkt en kosten van zorg vermindert.

Algemene Verordening gegevensverwerking

Bij de invoering van de AVG in mei 2018 is er binnen Onis Welzijn zorg voor gedragen dat de organisatie AVG-proof is. Door het afsluiten van overeenkomsten met verwerkers, het bespreken van dit thema met het team, het aanpassen van het registratiesysteem en het uitvoeren van een privacy impact assessment is Onis klaar voor de nieuwe wetgeving.

Fysieke overlegtafel WMO begeleiding

Onis Welzijn neemt deel aan de overlegtafel begeleiding in de regio om daarmee mee te werken aan het versterken van voorliggende of collectieve voorzieningen.

Vrijwilligers van Onis

Bij Onis Welzijn zijn zo'n 265 vrijwilligers actief die gezamenlijk ca. 24.000 uur inzet leveren. De inzet van vrijwilligers vraagt om inzet van beroepskrachten op het gebied van werven, selecteren en begeleiden. Intern volgen jaarlijks zo'n 80 vrijwilligers een training en worden er terugkombijeenkomsten georganiseerd waarin uitwisseling en kennisoverdracht plaatsvindt. Daarin komt enerzijds inhoudelijke kennis aan bod, denk aan informatie over financiële regelingen of het omgaan met autistische kinderen, en anderzijds algemene zaken, zoals gespreksvoering, visie op welzijn of veiligheid. Jaarlijks krijgen enkele thema's zoals het signaleren van laaggeletterdheid of armoede extra aandacht.

